

MÙA XUÂN VÀ KHÁT VỌNG PHÁT TRIỂN CỦA DÂN TỘC

TRẦN TRUNG PHƯỢNG

Nếu mùa Xuân là sự phát triển tự nhiên của đất trời, là thời gian bùng nổ của vạn vật sau một chu kỳ nhất định, thì theo một cách nghĩ nào đó, sự phát triển kinh tế-xã hội, sự cất cánh của đất nước bay theo đường bay của nhân loại thời đại mới thực sự là Mùa Xuân Huy Hoàng của dân tộc, một Mùa Xuân mà tất cả mọi người Việt Nam đều hằng mơ ước từ tận trong thâm sâu nhất của lòng mình.

Sự nghèo nàn lạc hậu của đất nước luôn luôn là nỗi ray rứt khủng khiếp, một nỗi đau chung của tất cả mọi người. Đặc biệt trong giai đoạn ngày nay, khi nhân loại đang bước vào kỷ nguyên của lần sống văn minh thứ ba, lại sống trong một vùng địa lý được xem là năng động và phát triển mạnh nhất thế giới, khát vọng phát triển của dân tộc lại càng trở nên mãnh liệt và thôi thúc hơn bao giờ hết. Thời gian lại không bao giờ chờ đợi chúng ta, dù chúng ta thành công hay thất bại trong sự nghiệp cạnh tranh

và phát triển đất nước thì nó cũng cứ lạnh lùng trôi qua, và thử thách lại càng trở nên khắc nghiệt hơn khi BÀI TOÁN PHÁT TRIỂN vẫn chưa tìm được đáp số đúng đắn, cuộc khủng hoảng kinh tế-xã hội vẫn chưa được giải quyết một cách căn cơ và có hiệu quả. Chỉ cần một thoáng trời qua mà hoạt động của các nhân tố phát triển không đủ sức "áp đảo" các nhân tố phi hoặc phản phát triển thì khả năng đi tới khủng hoảng kinh tế-xã hội sẽ trở nên nặng nề hơn, đời sống của người dân lao động sẽ tiếp tục suy giảm một cách nguy hiểm.

Có ý kiến cho rằng vấn đề quan trọng trước mắt đối với chúng ta hiện nay là ổn định, lập lại trật tự kỷ cương trên tất cả các lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội, nhất là lĩnh vực kinh tế và tài chính. Thật ra, ổn định và phát triển là hai về không thể thiếu trong quá trình vận động đi lên của xã hội. Ổn định là điều kiện để phát triển và phát triển lại là phương thức tốt nhất để duy trì sự ổn định của xã hội. Đó là sự ổn

định động, ổn định để tiến lên, để phát triển chứ không phải để duy trì trạng thái cũ. Không có phát triển thì cũng không thể ổn định được kinh tế và xã hội.

Khát vọng phát triển cũng là khát vọng có tính chất phổ biến và sâu rộng nhất, là nơi hội tụ và dễ gặp nhau nhất của tất cả mọi người Việt Nam, dù đang sống ở trong nước hay ở nước ngoài, dù vị trí chỗ đứng, cách nhìn và đánh giá sự vật khác nhau. Tập hợp và khai thác đúng sức mạnh tinh thần lớn lao này của dân tộc và của riêng từng người cũng là góp phần tạo nên sức mạnh tổng hợp chung của cả nước.

Khát vọng phát triển cũng là khát vọng về một nước Việt Nam có được nền kinh tế-khoa học xứng đáng trong cộng đồng thế giới, xóa bỏ mặc cảm tự ty về một xã hội chậm phát triển còn chứa đựng nhiều vết thương chiến tranh chưa được hàn gắn đầy đủ. Niềm tự hào dân tộc chưa chính chắn chắc sẽ bị tổn thương nhiều nếu khát vọng phát triển không được thỏa mãn. Cuộc sống xứng đáng không trở thành hiện thực đối với tất cả mọi người...

Tất nhiên, giữa khát vọng phát triển và hiện thực phát triển là một khoảng cách lớn lao, không dễ gì vượt qua trong một thời gian ngắn. Và để thực hiện được điều này, vấn đề quan trọng là hành động một cách có tri thức và có hiệu quả thật sự. Cần được một TRI THỨC PHÁT TRIỂN đúng đắn và phù hợp với hoàn cảnh cụ thể của nước ta không phải là một điều dễ dàng gì, nhưng HÀNH ĐỘNG cho đúng với tri thức phát triển lại càng khó hơn. Tri thức phát triển ở đây bao gồm cả cái biết vì mình và cái biết vì mỗ, trong đó cái biết ở tầm mỗ có tính chất quyết định hơn cả.

Phải làm gì và làm như thế nào luôn luôn là những câu hỏi được đặt ra, đối với một xã hội đang trong quá trình vận động tiến tới mục tiêu phát triển. Để đạt tới mục tiêu này, ngoài tri thức phát triển, điều cần thiết là phải xây dựng được một hệ thống các chương trình hành động cụ thể, thiết thực, căn cứ vào đường lối, chính sách đã được vạch ra. Phát triển là một mục tiêu có tính chất tổng hợp, vì thế, cần phải kết hợp cái làm ở bề mặt (như đầu tư, xây dựng cơ sở vật chất, liên doanh, liên kết kinh tế, phối hợp các yếu tố sản xuất...) với cái làm ở bề sâu (xây dựng thượng tầng kiến trúc phù hợp với mô hình phát triển, tạo ra một động lực tinh thần thúc đẩy quá trình vận động của nền kinh tế thị trường...). Không có cái làm ở bề sâu này thì cái làm ở bề mặt cũng bị hạn chế tác dụng và hiệu quả.

Ngay trong lĩnh vực các nhân tố phát triển và phản phát triển cũng đã có biết bao nhiêu việc cần phải làm: khống chế mức tăng dân số vượt qua ngưỡng cho phép, bài trừ nạn tham nhũng và buôn lậu đang làm nghèo đất nước và triệt tiêu sản xuất trong nước, ngăn chặn nạn lười

phát đang làm giảm giá trị đồng tiền và sức mua của người tiêu thụ, chống lại nạn hàng giả, hàng gian...v.v...

Không có sức mạnh của hành động đúng và hành động kiên quyết, nhất quán, chúng ta không thể thoát ra khỏi cái vòng lẩn quẩn khắc nghiệt của sự nghèo nàn, lạc hậu. Nhưng việc tìm ra ĐÁP SỐ ĐÚNG cho bài toán phát triển lại là một việc không đơn giản, đòi hỏi nỗ lực chung của toàn thể dân tộc, của tất cả các thành phần kinh tế, các lực lượng đóng vai trò hỗ trợ, thúc đẩy một cách trực tiếp hoặc gián tiếp, trong đó nhà kinh doanh có vị trí cực kỳ quan trọng.

Mùa xuân lại đến. Chúng ta cũng mong MÙA XUÂN PHÁT TRIỂN của đất nước cũng sẽ đến trong một tương lai không xa lắm, để khát vọng sâu xa nhất của dân tộc sớm trở thành hiện thực, và để mọi người có được một cuộc sống hạnh phúc đích thực, một cuộc sống xứng đáng với tất cả mọi người...

T.T.P.

Cuộc bàn giao giữa Canh Ngo và Nhâm Thân

BẾN NGHÉ

Tết năm nay, 6 tỉnh trong số 9 tỉnh thuộc vùng châu thổ sông Cửu Long - nơi gọi là "trung tâm châu thổ no đủ khắp nơi", hẳn là kém vui. Những nơi bị lũ nhồi, nước rút chậm, rầy rầy tàn phá lúa mùa trên diện rộng lại càng kém vui, nếu không muốn nói là không vui. Những gia đình nông dân nghèo trắng tay, nếu không có sự cứu mang theo tinh thần truyền thống "lá lành đùm lá rách" thì khó mà nói tới chuyện ăn Tết.

Ngó lại năm Canh Ngo: Đầu năm, vụ đông xuân ở đồng bằng sông Cửu Long trúng lớn, tăng gần 400.000 tấn lúa, nhưng vụ chiêm xuân ở miền Bắc lại bị thiệt hại nặng. Cuối năm, miền Bắc được mùa, nhưng đồng bằng sông Cửu Long bị lũ gây thiệt hại ước tính trên 500 tỉ đồng, chưa kể tới mức thấp nhất rầy rầy gây ra cho vụ mùa. Thật may, lấy vụ trúng bù vụ thất, tình hình lương thực xem ra có biến động nhưng không tới nỗi nào! Theo nhận định của Hội đồng Bộ trưởng thì: "Sản xuất nông nghiệp tuy bị thiên tai nặng nhưng vẫn giữ được mức năm 1990, đảm bảo đủ lương thực cho tiêu dùng trong nước và có xuất khẩu". Theo tôi, nông nghiệp đã góp phần rất quan trọng giữ cho nền kinh tế không lâm vào cảnh thất bại. Đó là điều đáng mừng, vì năm Canh Ngo, ngoài sức ép của thiên tai, ta còn phải đương đầu với một thử thách mới: Các nguồn viện trợ về cơ bản không còn! Gian nan thử sức là vậy!

Ấy nhưng mừng thì mừng vẫn khó mà quên được cái cảnh: "đồng nước mênh mông chìm bông điên điên". Nhân đây, tôi xin phép đề nghị những người còn sống hãy thấp một cây nhang hoặc dành một phút tưởng nhớ những bà con nông dân đã bị xoáy lủ nhận chìm... Họ không còn nữa để thấy lúa đầy thì trên đồng ruộng phủ sa màu mỡ do lũ để lại!

Để cải thiện cuộc diện kinh tế chung, tôi cho rằng đứng đầu danh mục các vấn đề lớn mà năm Canh Ngo bàn giao cho năm Nhâm Thân là: Tập trung đầu tư hơn nữa cho sản xuất nông nghiệp, trước hết là cho vùng Châu thổ sông Cửu Long. Mũi nhọn đầu tư nhằm phòng tránh và hạn chế tới mức thấp nhất những thiệt hại do thiên tai gây ra. Ngoài ra, cần sớm có chính sách "tài trợ" cho nông nghiệp, trước mắt là tài trợ cho một số hàng hóa nông sản thiết yếu có ảnh hưởng lớn nhất đến đời sống của nhân dân nói chung và quyền lợi của nông dân nói riêng, trong đó lúa gạo là mặt hàng cần được tài trợ trước nhất.

Có thực mới vực được đạo. Cái đạo mà ta đang theo đuổi là công cuộc đổi mới. Nếu thiếu lương thực, và không đủ lương thực dự trữ để phòng bất trắc thì các ngành kinh tế và công cuộc đổi mới sẽ bị ảnh hưởng không nhỏ. Ở xứ nhiệt đới gió mùa này, thiên tai là thử thách cam go, không thể ỷ được, cần luôn luôn đề phòng thiếu đói cục bộ và cả trên diện rộng. Xưa, ông cha ta nói: "dĩ nông vi bản". Cụ Các Mác nói: "Đất đai là mẹ, lao động là cha của sự giàu có". Xin thấy cho thật rõ tầm quan trọng của nông nghiệp, thấy cho hết sự phức tạp cực nhọc của nông nghiệp để hết lòng chăm lo cải thiện đời sống vật chất, tinh thần và điều kiện lao động của nhà nông.

Vui Tết, vui Xuân, mà vẫn bận tâm, tư lự, chia xẻ lo toan với nhà nông là ăn ở phúc hậu lắm vậy. Có thể nói nhà nông sẽ không biết mệt mỏi, uể oải là gì nếu như các nhà vạch chính sách hiểu thấu gan ruột họ. Rèm mình, rèm mẩy, rã rời chân tay, nhưng rồi lại vươn vai đứng dậy với những nếp nhăn trên trán trông tựa những đường cây. Mất cứng và nhéo lại vì thức khuya dậy sớm, nhưng công việc đồng áng vẫn được quán xuyến với tất cả nhiệt tình cùng sự trù tính kỹ lưỡng của người nông dân được quyền làm chủ ruộng vườn của mình.

Xuân Nhâm Thân